הלכה · משנה תורה · מפרשים · חידושים מהגאון בעל מחנה אפרים · ספר הפלאה

חידושים מהגאון בעל מחנה אפרים על משנה תורה, הלכות נדרים

רבי אפרים נבון

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

חידושים מהגאון בעל מחנה אפרים על משנה תורה, הלכות נדרים

רבי אפרים נבון

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/חידושים-מהגאון-בעל-מחנה-אפרים-על-משנה-תורה-הלכות-נדרים/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ב 4
הלכה יז 4
פרק ג 4
הלכה ט 4
פרק ה 4
הלכה יג 4
הלכה טו 4
פרק ח 5
הלכה ד 5
פרק ט 5
הלכה ה 5
הלכה ט 5
פרק י 5
הלכה ד 5
הלכה ו 5
פרק יא 6
הלכה ד 6
הלכה ח 6
פרק יב 6
הלכה ט 6
הלכה י 6
הלכה יד 6
פרק יג 7
הלכה ב 7
הלכה כב 7

פרק ב

הלכה יז

בכ"מ אבל מ"ש בסיפא כו' אינו נוח לי וכו'. נ"ב עיין פ"ב מהל' תרומות. ונ"ל דה"ק כל ג' ימים יכול לחזור בו וא"צ לזכות בו אם בא אחר אח"כ וזכה בו מוציאין אותו מידו אחר ג' צריך לזכות בו:

פרק ג

הלכה ט

פגע בו חנוכה ופורים ידחה נדרו מפני הימים האלו וכו'. נ"ב לא שייך הכא לומר נדר שהותר מקצתו הותר כולו דכי אלמוה רבנן לדבריהם דוקא באותן ימים בלבד, ועיין פרק ואלו נדרים גבי אלמוה רבנן לשעבודיה:

עוד שם ויש לדקדק בדברי רבינו שנראה שהוא סובר דבעיה"כ ור"ח אסור מן התורה עד וי"ל דאה"נ שאינן אסורות אלא מדרבנן אלא שכיון שיש להם קצת סמך מן התורה לא אתו לזלזולי בהו ולפיכך אינם צריכים חיזוק ע"כ. נ"ב ע' בה"ה ספ"ו מהל' שבת שכתב דהחמירו יותר בתחומין דדבריהם מד' אמות דר"ה לפי שדבריהם צריכים חיזוק. הרי דבתחומין עשו חיזוק אע"ג דיש להם סמך מן המקרא:

פרק ה

הלכה יג

בכ"מ ומ"ש רבינו ברישא ה"ז אסור בחילופיהן וכו' עד אבל באומר שאיני טועם דמותר בחילופיהן ובגידוליהן איכא לספוקי במשקין ע"כ. נ"ב קשה דבדבר שאין זרעו כלה הגידולין אסורים ואפ"ה כתב רבינו דבמשקין הוי ספק ואיכא למימר דגידולין בכדי נקטיה:

הלכה טו

ולמה לא יבטל העיקר אסור בגדולין שרבו עליו שהרי הן דבר שיש לו מתירין וכו'. נ"ב ע' בהלכה ט"ז וקשה בשבועה מאי מצוה לאיתשולי עליה איכא.

פרק ח

הלכה ד

ולא עוד אלא מי שראה אנשים מרחוק אוכלים תאנים שלו וא"ל הרי הן עליכם קרבן כיון שקרב אליהם והביט והרי הם אביו ואחיו הרי אלו מותרים. נ"ב אע"פ שלא אמר כלום דמסתמא אילו היה יודע דהיו אביו ואחיו לא היה אוסר וה"ה אם היו זרים ופירש ואמר אילו הייתי יודע שהיה פלוני לא הייתי נודר דהוי נדר טעות וכל שיש טעות בעיקר הנדר הרי הנדר בטל מאליו משא"כ בקונם אשתי ואח"כ אומר שהייתי סבור שגנבה את כיסי הוי דברים שבלב וכ"כ הר"ן וע' מהרי"ט ח"א סימן ס"ה:

פרק ט

הלכה ה

בל"מ וא"ת כיון דבכל התורה כולה אזלינן בתר רובא הכא אמאי לא וכו'. נ"ב ע' הר"ן בקדושין גבי רובא דקדשי והדר מסבלי ותמצא נחת:

הלכה ט

הנודר מן החטים אסור בהם בין חיים בין מבושלים וכו' עד חטים שאני טועם מותר באפוי וכו'. נ"ב החילוק הוא בין נודר מן החטים סתם למפרש ואמר שאני טועם והכי איתא במתני' גריסין שאני טועם אסור לכוס ומותר במבושל ואילו בנודר מהגריסין אסור במקפא:

פרק י

הלכה ד

שאיני אוכל בשר שנה זו וכו' עד ואם נתעברה השנה אסור בה ובעיבורה. נ"ב ע' בפ"ק דר"ה דף ו' ע"ב לענין בל תאחר כיון שעברו עליו ג' רגלים או שנה בלא ג' רגלים, ודוק באותה סוגיא ותראה דכל שהשנה מעוברת אינה נקראת שנה אלא עם חדש העיבור:

הלכה ו

שאיני שותה יין וכו' עד ואם נדר עד סוף אדר ה"ז אסור עד סוף אדר שני. נ"ב נ"ל טעם לדבריו דאמר עד סוף אדר הרי לא התיר עצמו אלא בניסן וכוונתו הוא שיהא אסור עד שיכנס ר"ח ניסן משא"כ לשאמר עד ר"ח אדר דלא אסר עצמו אלא עד סוף שבט הסמוך לו:

פרק יא

הלכה ד

בכ"מ. מ"ש אע"פ שנדריהם קיימים אם חיללו נדרם וכו' פשוט הוא דהא לאו בני עונשין נינהו ע"כ. נ"ב קשה לי דבגמרא קאמר אי מופלא סמוך לאיש דאורייתא מילקא נמי לילקי:

הלכה ח

נתן לה גט על תנאי או לאחר זמן לא יפר בימים שבינתים וכו'. נ"ב קשה לי דבנתן לה גט לאחר זמן אינה מגורשת אלא עד שיגיע הזמן. ושמא כיון דטעמא דמפר משום שלא תתגנה על בעלה הכא לא שייך דמגונה ועומדת היא:

פרק יב

הלכה ט

מפני שהוא משועבד לה בשאר וכו'. נ"ב בסמוך כתב דקונמות מפקיעין מידי שעבוד אלא מפני שמעשה ידיה מדרבנן עשו חיזוק אלא הכא היינו טעמא שאינו יכול לאסור עצמו לבטל המצוה:

הלכה י

אמרה יקדשו ידי לעושיהן וכו' עד חכמים עשו חיזוק לשעבוד הבעל מפני שהוא מדבריהם. קשה לי דמשמע דמפני שהוא מדבריהם עשו חיזוק א"כ בעונה שהוא מן התורה אמאי אין מפקיעין:

הלכה יד

בכ"מ דלית ליה אותה דוקא. וק"ל מההיא דכתב רבינו פ"ד מהל' פרה אדומה אין שוחטין שתי פרות אדומות כאחת שנאמר ושחט אותה, ודלא כבעל ל"מ שכתב דהא דכתב רבינו בהל' סוטה אין משקין ב' סוטות כאחת היינו טעמא משום דאף רבנן מודו בה אלא שלא היו דורשין אותה אלא מפני שלבה גס בחברתה ורבינו הביא הפסק ולא הביא הטעם. וזה אינו דהא קאמרו שם מאן ת"ק ר' שמעון דדריש טעמיה דקרא והרמב"ם ז"ל פסק בכל המקומות דלא כר"ש דדריש טעמיה דקרא:

פרק יג

הלכה ב

בכ"מ ז"ל וכיצד מפר אומר מופר וכו' עד דלפ"ז ענין התרת חכם אינו אלא הוראה וכו'. כלומר שהחכם מתיר את האיסור ולפיכך אומר אין כאן נדר כלומר אין כאן איסור אבל הבעל אינו יכול להתיר את האיסור אלא שמבטל הנדר והדיבור שאמרה כאילו לא אמרה כלל ולפיכך אין זה נדר משמעו שאין זה איסור ולא אמר כלום, אמר אין נדר זה כלום משמעו שאין הדיבור שאמרה כלום ודלא כהב"י:

עוד בכ"מ שם אבל דעת הרא"ש בפסקיו ס"פ נערה מאורסה דחכם עוקר הנדר מעיקרו לגמרי והבעל אינו מפר אלא מכאן ולהבא הלכך אם עברה על נדרה ואח"כ הפר לה בעלה לוקה מה שאין כן בחכם ע"כ. וצ"ע דבפי"ב כתב הרמב"ם ג"כ דאם נדרה ועברה על נדרה קודם שיפר אע"פ ששמע בו ביום והפר לה ה"ז חייבת מלקות:

הלכה כב

בכ"מ אמר לה קיים ומופר לך בבת אחת וכו' עד וא"ת ה"ל לרבינו לכתוב בהדיא דהוי קיים מספק וי"ל דכי אמרינן דלא חיילי לא הקמה ולא הפרה ממילא הוא קיים דשתיקה הוי קיום ע"כ. נ"ב לפי דבריו ק"ל אמאי נקט אח"כ הרי זה קיים לעולם בהרי זה קיים לבד סגי. ולי נראה דאע"ג דאינו בזה אחר זה האי טעמא הוי לכשלא תהא חלה הפרה אבל הקמה ודאי חלה מכיון דלא חיילא הפרה ותפסינן לשון ראשון דהקמה: